

**Česká republiky
NÁLEZ
Ústavního soudu**

Jménem republiky

Ústavní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Kateřiny Šimáčkové (soudkyně zpravodajky) a soudců Ludvíka Davida a Davida Uhlíře o ústavní stížnosti stěžovatelky **I. J.**, zastoupené Mgr. Václavem Píchou, advokátem se sídlem Sladkovského 51, Jičín, proti usnesení Nejvyššího soudu č. j. 22 Cdo 986/2020-318 ze dne 29. 4. 2020 a rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové č. j. 19 Co 350/2018-288 za dne 19. 11. 2019, za účasti **Nejvyššího soudu a Krajského soudu v Hradci Králové** jako účastníků řízení a **P. J.**, zastoupeného JUDr. Danielem Novotným, Ph.D., advokátem se sídlem Valdštejnovo náměstí 76, Jičín, jako vedlejšího účastníka řízení, takto:

- I. Usnesením Nejvyššího soudu č. j. 22 Cdo 986/2020-318 ze dne 29. 4. 2020 a rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové č. j. 19 Co 350/2018-288 ze dne 19. 11. 2019 bylo porušeno základní právo stěžovatelky na ochranu majetku dle čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.**
- II. Tato rozhodnutí se proto ruší.**

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a předchozí průběh řízení

1. Stěžovatelka a vedlejší účastník jsou bývalí manželé. Vedlejší účastník se na stěžovatelce domáhal zaplacení částky 77 520 Kč s příslušenstvím jako regresního nároku vzniklého tím, že po rozvodu manželství sám splácel úvěr, který si ještě jako manželé společně vzali. Podstatou sporu před obecnými soudy byla mimo jiné otázka, zda je regresní nárok uplatňovaný vedlejším účastníkem v souladu s dobrými mravy, respektive zda nepředstavuje zneužití práva.
2. O žalobě vedlejšího účastníka rozhodovaly obecné soudy opakovaně. První rozsudek Okresního soudu v Jičíně byl zrušen usnesením Krajského soudu v Hradci Králové. Okresní soud poté žalobu vedlejšího účastníka v celém rozsahu zamítl a krajský soud jeho rozhodnutí potvrdil.
3. Podle okresního a krajského soudu stěžovatelka a vedlejší účastník v dubnu 2013, ještě v době trvání svého manželství, uzavřeli s bankou smlouvu o úvěru na částku 213 365 Kč s měsíční splátkou ve výši 4 080 Kč. Závazek z této smlouvy se stal v souladu s § 143 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/1964 Sb. ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník z roku 1964“) součástí společného jmění manželů.
4. V létě 2013, tedy před svým rozvodem, uzavřeli dle okresního a krajského soudu stěžovatelka s vedlejším účastníkem ústní dohodu, podle níž vedlejšímu účastníkovi do jeho výlučného vlastnictví případnou veškeré movité věci ze společného jmění, ale zároveň převezme závazek ze společné smlouvy o úvěru na sebe a tento úvěr doplatí.

5. Manželství bylo v prosinci 2013 rozvedeno. Od rozvodu manželství hradil splátky úvěru vedlejší účastník, stěžovatelka se na splácení nepodílela, do ledna 2017 takto vedlejší účastník uhradil 155 040 Kč. V únoru 2017 pak podal vedlejší účastník žalobu, kterou se domáhal na stěžovatelce zaplacení 77 520 Kč s příslušenstvím, tedy poloviny z částky uhrazené ve splátkách, jakožto regresního nároku vůči stěžovatelce.

6. Podle původních rozhodnutí okresního a krajského soudu byla shledána ústní dohoda o vypořádání společného jmění manželů jako absolutně neplatná pro nedodržení písemné formy dle § 150 odst. 1 občanského zákoníku z roku 1964. Jelikož po rozvodu manželství nebyla během zákonné tříleté lhůty mezi stěžovatelkou a vedlejším účastníkem uzavřena písemná dohoda o vypořádání společného jmění manželů a žádný z nich ani nepodal návrh na vypořádání rozhodnutím soudu, dle okresního a krajského soudu bylo společné jmění vypořádáno na základě nevyvratitelné zákonné domněnky dle § 150 odst. 4 občanského zákoníku z roku 1964. Závazek z úvěrové smlouvy se stal předmětem podílového spoluvlastnictví stěžovatelky a vedlejšího účastníka, na jehož úhradě se má každý z nich podílet jednou polovinou. Regresní nárok uplatněný vedlejším účastníkem byl však podle okresního i krajského soudu uplatněn v rozporu s dobrými mravy. Krajský soud vyložil, že porušení dobrých mravů spatřuje zejména v nerespektování uzavřené ústní dohody vedlejším účastníkem. Dále v tom, že při vyhovění žalobě by vedlejšímu účastníkovi na základě nevyvratitelné zákonné domněnky uvedené v § 150 odst. 4 občanského zákoníku z roku 1964 připadla veškerá aktiva ze zaniklého společného jmění, a navíc by mu žalovaná byla nucena zaplatit polovinu splátek společného úvěru, který měl podle dohody účastníků doplatit žalobce. Uplatnění nároku na zaplacení poloviny splátek úvěru po uplynutí zákonné tříleté lhůty, když stěžovatelka již nemá žádnou možnost domáhat se svého zákonného podílu na aktivech zaniklého společného jmění, bylo třeba považovat dle závěru krajského soudu za šikanózní výkon práva, který je v rozporu s dobrými mravy a pravidly slušnosti, a kterému proto nelze přiznat soudní ochranu

7. Nejvyšší soud poté rozsudkem rozhodnutí krajského soudu zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení. Podle Nejvyššího soudu je ústní dohoda o vypořádání společného jmění manželů absolutně neplatná hned ze dvou důvodů – kvůli nedodržení písemné formy a kvůli tomu, že byla uzavřena v době trvání manželství. Absolutní neplatnost tohoto úkonu přitom nemůže být zhojena využitím korektivu dobrých mravů. Nejvyšší soud se dále zabýval tím, zda je regresní nárok uplatnění vedlejším účastníkem v rozporu s dobrými mravy. Touto otázkou je dle Nejvyššího soudu třeba se zabývat nikoliv dle § 3 odst. 1 občanského zákoníku z roku 1964, nýbrž jako možným zneužitím práva dle § 8 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník z roku 2012“), pro což se však uplatní obdobné principy. Nejvyšší soud se však neztotožnil s tím, že by bylo uplatnění regresního nároku v rozporu s tímto ustanovením. Dle Nejvyššího soudu muselo být stěžovatelce při běžné opatrnosti zřejmé, že ústní dohoda nemůže mít právní účinky a že po uplynutí tří let dojde k vypořádání dle zákonné domněnky. Jestliže mu chtěla předejít, měla podat návrh na vypořádání společného jmění. Nadto z neplatné ústní dohody ani nevyplývá, že by se vedlejší účastník vzdal práva na regres vůči stěžovatelce. Lze ji totiž vyložit i tak, že společný dluh bude splácet vedlejší účastník a zbaví tak stěžovatelku nutnosti pravidelné úhrady, ale regresního nároku se bude posléze domáhat.

8. Krajský soud – vázán právním názorem Nejvyššího soudu – poté napadeným rozsudkem žalobě vyhověl a uložil stěžovatelce povinnost zaplatit vedlejšímu účastníkovi polovinu nákladů na splátky úvěru, tedy 77 520 Kč, nicméně nepřiznal vedlejšímu účastníkovi náhradu nákladů řízení s ohledem na důvody hodné zvláštního zřetele dle § 150 občanského soudního řádu. Vzhledem k finanční situaci stěžovatelky, faktu, že jí byla uložena povinnost zaplatit polovinu nákladů na zaplacení úvěru a její nemožnosti domáhat se v tuto chvíli aktiv, které byly součástí společného jmění manželů, krajský soud dospěl k závěru, že není povinna hradit vedlejšímu účastníkovi náklady řízení. Ve věci samé pak k tvrzení stěžovatelky, že s vedlejším účastníkem v únoru 2014 uzavřela ústně dohodu o narovnání, krajský soud uvedl, že to nebylo prokázáno a že i tato dohoda by vyžadovala písemnou formu a pro její absenci by byla neplatná.

9. Nejvyšší soud napadeným usnesením odmítl dovolání stěžovatelky. Pokud jde o uplatnění korektivu dobrých mravů, odkázal na své předchozí rozhodnutí ve věci. Stěžovatelka měla možnost vyhnout se negativním důsledkům uzavřením platné (písemné) dohody o vypořádání společného jmění nebo podáním návrhu na jeho vypořádání soudním rozhodnutím.

II. Argumentace účastníků

10. Podle stěžovatelky bylo napadenými rozhodnutími porušeno její právo na svobodné jednání ve smyslu čl. 2 odst. 3 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), a s ním spojený princip autonomie vůle, právo na ochranu vlastnictví zaručené čl. 11 Listiny a právo na spravedlivý proces zaručené čl. 36 odst. 1 Listiny a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“).

11. Stěžovatelka v ústavní stížnosti uvádí, že Nejvyšší a krajský soud v napadených rozhodnutích nijak nereflektovaly vůli její a vedlejšího účastníka, vyjádřenou v dohodě o vypořádání společného jmění manželů, podle níž oba jednali. Tvrdí, že další dohodu uzavřeli v únoru 2014. Stěžovatelka namítá, že obecné soudy neměly dohodu interpretovat jako absolutně neplatnou a toto své tvrzení doplňuje i o rozsáhle citovanou judikaturou Ústavního soudu k výkladu obsahu právního jednání. Dále pak stěžovatelka uvádí, že dle ní obecné soudy nesprávně posoudily její námitku korektivu dobrých mravů a že vzhledem k judikatuře Ústavního soudu mají soudy povinnost přihlídnout ke korektivu dobrých mravů bez ohledu na závěr o platnosti právního jednání. Poukazuje přitom na jednání vedlejšího účastníka, které se dle ní jeví jako účelové v tom, že stěžovatelka nemá v tuto chvíli již možnost bránit se proti nastalému výsledku přerozdělení původního společného majetku.

12. Nejvyšší soud navrhuje ústavní stížnost odmítnout. Ve svém vyjádření zdůrazňuje, že dohoda o vypořádání společného jmění manželů je absolutně neplatná ze dvou zákonných důvodů – z důvodu nedodržení zákonné formy a z důvodu jejího uzavření před zánikem manželství. Není tak dle něj možné přistoupit k interpretaci samotného obsahu ústní dohody o vypořádání společného jmění manželů a za užití korektivu dobrých mravů a principu autonomie vůle ji shledat platnou. Nejvyšší soud dále uvádí, že stěžovatelka podle něj v ústavní stížnosti pouze opakuje argumentaci uplatněnou již v dovolání a nedaří se jí identifikovat, která ústavně chráněná práva měla být jeho rozhodnutím porušena.

13. Krajský soud ve svém vyjádření zrekapituloval průběh řízení před obecnými soudy. Uvádí, že nyní uplatňovaným námitkám stěžovatelky v původním řízení vyhověl – i přes to, že dohoda o vypořádání společného jmění manželů byla uzavřena neplatně, přiznání regresního nároku vedlejšímu účastníkovi podle něj bylo v rozporu s dobrými mravy. Krajský soud dále uvádí, že jeho původní rozhodnutí bylo Nejvyšším soudem jako soudem dovolacím zrušeno a on, vázán právním názorem dovolacího soudu, žalobě druhým rozhodnutím ve věci, nyní napadeným ústavním stížností, vyhověl.

14. Vedlejší účastník navrhuje zamítnutí ústavní stížnosti. Ve svém vyjádření se rozsáhle věnuje rozporování skutkových tvrzení přednesených stěžovatelkou v ústavní stížnosti a popírá, že by se stěžovatelkou uzavřel ústní dohody. Podle vedlejšího účastníka stěžovatelka ani v počátku netvrdila, že by součástí dohody bylo ujednání, že vedlejší účastník nebude požadovat regresní nárok. Dále vedlejší účastník poukazuje na to, že stěžovatelka opustila společnou domácnost a vzala si pouze svoje osobní věci; svým odchodem „sama způsobila, že veškeré věci zůstaly v držení vedlejšího účastníka“. Tvrdí, že argumentace stěžovatelky a citovaná judikatura nejsou relevantní, jelikož se týkají případů výkladu obsahu právního jednání. V nynějším případě však byla dohoda absolutně neplatná ze zákonného důvodu nedodržení formy a k posuzování jejího obsahu nebylo nutné přistupovat. Vedlejší účastník se ve své argumentaci shoduje s odůvodněním napadených rozhodnutí. Vedlejší účastník se nadto ohrazuje vůči námitce stěžovatelky, že jeho jednání bylo v rozporu s dobrými mravy. Jednal totiž poctivě a jeho postup nebyl promyšleně nepoctivý. Vedlejší účastník poukazuje na to, že nemá stejně jako stěžovatelka právní vzdělání, a nelze tedy presumovat, že znal následky nevypořádání společného jmění manželů a účelově vyčkával na dobu, kdy bude vypořádáno zákonnou domněnkou. Zjevné zneužití práva by mu přitom muselo být prokázáno.

III. Hodnocení Ústavního soudu

A. Obecné principy

15. Podle čl. 11 odst. 1 Listiny má každý právo vlastnit majetek. Vlastnické právo všech vlastníků má stejný zákonný obsah a ochranu. Z ustálené judikatury Ústavního soudu vyplývá, že toto základní právo je chráněno nejen ve vztahu jednotlivce vůči veřejné moci (vertikální vztahy), nýbrž i v případech, kdy je nutné jej chránit před zásahy třetích subjektů (horizontální vztahy) – tedy není pouze ochranou před zásahy ze strany veřejné moci, nýbrž zakotvuje i nárok na určité pozitivní plnění (zejména ochranu) ze strany státu [viz např. nález sp. zn. Pl. ÚS 34/09 ze dne 7. 9. 2010 (N 187/58 SbNU 647), bod 23; nález sp. zn. IV. ÚS 1735/07 ze dne 21. 10. 2008 (N 177/51 SbNU 195), bod 31; nebo nález sp. zn. II. ÚS 222/18 ze dne 14. 8. 2019, bod 14; všechna citovaná rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na <http://nalus.usoud.cz>].

16. Ochranu vlastnického práva proto musí obecné soudy poskytovat i při výkladu práva dopadajícího na soukromoprávní vztahy. V těchto vztazích, založených na rovnosti subjektů, působí základní práva a svobody tak, že prozařují normami podústavního práva [nález sp. zn. III. ÚS 139/98 ze dne 24. 9. 1998 (N 106/12 SbNU 93); nález sp. zn. I. ÚS 185/04 ze dne 14. 7. 2004 (N 94/34 SbNU 19)]. Při výkladu a aplikaci podústavního práva jsou proto soudy povinny toto prozařování pečlivě zvažovat, neboť jedině tak

mohou dostát své povinnosti poskytovat základním právům a svobodám ochranu podle čl. 4 Ústavy [srov. shodně nález sp. zn. IV. ÚS 444/11 ze dne 5. 12. 2012 (N 200/67 SbNU 573), bod 15].

17. V rovině podústavního práva pak korektiv dobrých mravů představuje prostředek, skrze který mohou ústavně zaručená práva prozařovat i do horizontálních vztahů. Jak již Ústavní soud několikrát konstatoval, dobré mravy jsou souhrnem etických, obecně zachovávaných a uznávaných zásad, jejichž dodržování je mnohdy zajišťováno i právními normami tak, aby každé jednání bylo v souladu s obecnými morálními zásadami demokratické společnosti [srov. např. nález sp. zn. II. ÚS 544/2000 ze dne 12. 3. 2001 (N 41/21 SbNU 363); nález I. ÚS 1826/11 ze dne 7. 3. 2012 (N 47/64 SbNU 581), bod 20].

18. Zásada souladu výkonu práv s dobrými mravy představuje významný korektiv, který v odůvodněných případech dovoluje soudu zmírňovat tvrdost zákona a představuje prostor pro uplatnění pravidel slušnosti. Takové zmírnění tvrdosti zákona tak po soudu vyžaduje, aby v individuálních případech aplikoval zákonná ustanovení ve světle tohoto korektivu [srov. např. nález sp. zn. I. ÚS 643/04 ze dne 6. 9. 2005 (N 171/38 SbNU 367) či nález I. ÚS 1826/11 ze dne 7. 3. 2012 (N 47/64 SbNU 581), bod 20].

B. Aplikace na posuzovaný případ

19. V posuzované věci není důvod zpochybňovat závěr obecných soudů, že ústní dohoda o vypořádání společného jmění manželů je absolutně neplatná pro nedodržení zákonem vyžadované písemné formy a že k vypořádání společného jmění manželů došlo domněnkou dle § 150 odst. 4 občanského zákoníku z roku 1964 vzhledem k uplynutí tříleté lhůty, během níž nebyla uzavřena dohoda o vypořádání v řádné formě ani podán návrh na vypořádání rozhodnutím soudu. Jádrem posuzované věci je otázka, zda obecné soudy nepochybily, když shledaly, že vedlejším účastníkem uplatnění nárok není v rozporu s dobrými mravy, respektive nepředstavuje zjevné zneužití práva.

20. Z ústavněprávního pohledu přitom není v posuzované věci významné, zda se uplatní korektiv dobrých mravů dle § 3 odst. 1 občanského zákoníku z roku 1964 nebo dle § 2 odst. 3 občanského zákoníku z roku 2012 či úprava obsažená v § 8 tohoto zákona, podle které zjevné zneužití práva nepožívá právní ochrany, jejíž použitelnost dovodil Nejvyšší soud. Jde totiž primárně o otázku interpretace podústavního práva. Do výkladu a použití těchto ustanovení se však musí promítnout výše vyložené principy, tedy že základní práva a svobody prozařují těmito ustanoveními, jež slouží i ke zmírnění tvrdosti zákona.

21. Platí tedy, že **základní práva a svobody, jako je i právo na ochranu majetku dle čl. 11 Listiny základních práv a svobod, působí i v horizontálních vztazích (mezi soukromými osobami) tak, že prozařují normami podústavního práva. Zvláště při aplikaci korektivu dobrých mravů a funkčně obdobných ustanovení je třeba toto působení zohledňovat.**

22. Zatímco okresní i krajský soud původně dospěly k závěru, že regresní nárok uplatněný vedlejším účastníkem je v rozporu s dobrými mravy a nemůže požívat právní ochrany, Nejvyšší soud se s jejich názorem neztotožnil. Pro změnu právního posouzení

této otázky však nepředložil žádný přesvědčivý argument. Pouze zopakoval závěr o absolutní neplatnosti ústní dohody o vypořádání společného jmění manželů z léta 2013 s tím, že stěžovatelka se mohla důsledkům vypořádání dle zákonné domněnky vyhnout včasným podáním návrhu na vypořádání společného jmění. Jakkoliv je pravda, že podání tohoto návrhu by patrně zlepšilo situaci stěžovatelky, nezbavuje to Nejvyšší soud povinnosti vypořádat se s tím, zda regresní nárok uplatnění vedlejším účastníkem neporušuje dobré mravy či není zjevným zneužitím práva. Dále lze dle Nejvyššího soudu ústní dohodu z léta 2013 vyložit i tak, že vedlejší účastník sice bude provádět pravidelné úhrady splátek úvěru, ale nevzdává se tím svého regresního nároku vůči stěžovatelce; jinak vyjádřeno, že ve vztahu k ní dojde pouze k odložení doby, kdy bude muset v souvislosti s úvěrem vynaložit finanční prostředky. Ústavní soud se však s tímto výkladem neztotožňuje – v takovém případě by dohoda byla formulována jinak a vyjadřovala by se k tomu, k jakému okamžiku má stěžovatelka vedlejšímu účastníkovi plnit. Úmysl stěžovatelky i vedlejšího účastníka, že ze strany vedlejšího účastníka nebude požadován regresní nárok, je z textu obsahu dohody, jak byl v řízení před obecnými soudy prokázán, i okolností jejího uzavření poměrně jasně dovoditelný.

23. Další relevantní faktory Nejvyšší soud pominul. V posuzovaném případě vede uplatnění zákonných ustanovení v souvislosti s vypořádáním společného jmění manželů k značné nerovnováze v neprospěch stěžovatelky. Majetek ze společného jmění manželů se totiž stal majetkem vedlejšího účastníka, avšak na úhradě části dluhu z úvěru, splacené od rozvodu do ledna 2017, by se stěžovatelka měla podílet z jedné poloviny. Tento tvrdý dopad právní úpravy na stěžovatelku je zesílen tím, že s vedlejším účastníkem uzavřela ústní dohodu o vypořádání společného jmění manželů, podle níž sice měla aktiva ze společného jmění manželů připadnout vedlejšímu účastníkovi, ten ovšem měl současně uhradit dluhy vyplývající z úvěrové smlouvy uzavřené v průběhu manželství. Jinak vyjádřeno, ze společného jmění neměla stěžovatelka (s výjimkou věcí osobní potřeby) nic získat do svého vlastnictví, nicméně současně neměla být zatížena dluhem.

24. Vedlejší účastník sice popírá, že by došlo k uzavření ústní dohody o vypořádání společného jmění manželů v létě 2013, avšak k tomuto závěru závěr dospěl na základě provedeného dokazování okresní i krajský soud a vycházel z něj i Nejvyšší soud. Ústavní soud přitom zásadně nepřehodnocuje důkazy provedené obecnými soudy a na jejich základě učiněná skutková zjištění. Jeho zásah by byl namísto toliko v případě, že by učiněná skutková zjištění byla v extrémním nesouladu s vykonanými důkazy [viz např. nálezn sp. zn. I. ÚS 368/15 ze dne 15. 2. 2016 (N 32/80 SbNU 411), bod 24 a tam citovaná judikatura]. To ovšem vedlejší účastník nenamítá. Vzhledem k tomu je třeba se držet zjištění obecných soudů, podle nichž tato ústní dohoda byla uzavřena (naopak ústní dohoda z února 2014, tvrzená stěžovatelkou, prokázána nebyla; otázka, zda byla uzavřena, však není podstatná pro řešení posuzované věci).

25. Ačkoliv je ústní dohoda dle závěrů obecných soudů absolutně neplatná, nic to nemění na skutečnosti, že je možné a v posuzované věci i nezbytné ji vzít v úvahu pro posouzení toho, zda je regresní nárok uplatněný v souladu s dobrými mravy. Vedlejší účastník přitom nijak nevysvětluje, proč postupoval po uplynutí tří let v rozporu s touto dohodou a začal se regresního nároku domáhat.

26. Konečně okamžik, kdy se vedlejší účastník začal domáhat svého regresního nároku, vykazuje znaky účelovosti. Vedlejší účastník totiž ústní dohodu se stěžovatelkou

respektoval po dobu tří let, hradil jednotlivé splátky úvěru a proti majetkovému uspořádání nic nenamítal. Vyčkal do doby, než dojde k uplatnění zákonné domněnky vypořádání. Stěžovatelka tak již nemá možnost domoci se soudního vypořádání společného jmění manželů, během něhož by potenciálně mohla získat i část majetku ze společného jmění manželů, a kompenzovat si tak to, co by musela vynaložit na úhradu dluhu (regresního nároku vedlejšího účastníka). I kdyby tento výsledek nebyl vedlejším účastníkem zamýšlený, jím vyvolaná situace je pro stěžovatelku značně nepříznivá a je ve vztahu k ní nespravedlivá – v důsledku toho, že jednala v souladu s ústní dohodou, by nesla pouze zátěž spojenou s jedním z dluhů, jež byl součástí společného jmění manželů, aniž by obdržela část majetku z něj při vypořádání.

27. Tyto tři faktory, spočívající ve značné majetkové nerovnováze v neprospěch stěžovatelky, porušení ústní dohody ze strany vedlejšího účastníka, jež byla předchozí tři roky respektována, a účelový charakter patrný v jeho postupu, dokládají nepřiměřený a neopodstatněný zásah do stěžovatelčina vlastnického práva, zaručeného čl. 11 Listiny, a proto měly být promítnuty do aplikace korektivu dobrých mravů, respektive zákazu zneužití práva. Nejvyšší soud to však neučinil a v důsledku jeho závazného právního názoru obsaženého v kasačním rozhodnutí musel krajský soud žalobě vyhovět a zasáhnout do majetkové sféry stěžovatelky tím, že jí uložil povinnost regresní nárok vedlejšího účastníka uspokojit. Napadeným rozsudkem krajského soudu tak bylo porušeno právo na ochranu majetku stěžovatelky. Nejvyšší soud pak v napadeném usnesení, jímž dovolání stěžovatelky odmítl, nenapravit uvedené pochybení, a rovněž tedy porušil právo stěžovatelky na ochranu majetku.

28. Lze tedy shrnout, že v důsledku přiznání ochrany hmotněprávnímu nároku vedlejšího účastníka vůči stěžovatelce došlo napadenými rozhodnutími k porušení jejího práva na ochranu majetku dle čl. 11 Listiny.

29. V dalším řízení jsou obecné soudy vázány v první řadě právním posouzením obsaženým v tomto nálezu, a nikoliv závěry kasačního rozhodnutí Nejvyššího soudu [viz podrobněji např. nález sp. zn. I. ÚS 190/15 ze dne 13. 9. 2016 (N 171/82 SbNU 657), bod 18 a 59]. Své další případné námitky mohou stěžovatelka i vedlejší účastník uplatnit před obecnými soudy.

C. Závěr

30. Usnesením Nejvyššího soudu a rozsudkem krajského soudu bylo porušeno základní právo stěžovatelky a na ochranu majetku dle čl. 11 odst. 1 Listiny. Ústavní soud proto podle § 82 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu ústavní stížnosti vyhověl a napadená rozhodnutí podle § 82 odst. 3 písm. a) tohoto zákona zrušil.

Poučení: Proti rozhodnutí Ústavního soudu se nelze odvolat.

V Brně dne 11. prosince 2020

Kateřina Šimáčková
předsedkyně senátu